प्रश्नबैंक 0202 प्राच्यव्याकरणम्

अतिलघुत्तरीयप्रश्नाः -

प्र०1 ⇒ अष्टाध्यायाः आदिसूत्रं लिखत ?

प्र०2 ⇒ "तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णं" अत्रास्य इति पद कोऽर्थः ?

3 ईदूदेद्द्विवचनं .... इति सूत्रं पूरयत ?

4 चतुर्दश-माहेश्वर-सूत्रेषु णकारस्यावृत्तिं कति बारं भवति ?

5. "विभाषा" इति पदस्य कोऽर्थः ?

6. "इग् यणः ------ सूत्रं पूरयत ?

7 "अपृक्त" संज्ञा कस्य भवति ?

8. धातु-संज्ञा विधायकं सूत्रं लिखत ?

9 "उपदेशावस्थायाम्" अन्तिम-हलवर्णस्य का संज्ञा भवति ?

10 इत्संज्ञवर्णानां किं भवति ?

11 केभ्यः धातुभ्यः आत्मनेपदं भवति ?

12 लघु-संज्ञा केन सूत्रेण विधीयते ?

13 गुरु-संज्ञा विधायकं सूत्रं किम् ?

14 पद-संज्ञा विधायकं सूत्रं लिखत ?

15 "ध्रुवमपायेऽपादानम्" इति सूत्रेण का संज्ञा क्रियते ?

16 अन्तर्धौ येन .... इति सूत्रं पूर्णं लिखत ?

17 कर्त्ता संज्ञा केन सूत्रेण भवति ?

18. कति प्रादयः भवन्ति ?

19. "विभाषा कृञि" उभयोः पदयोः का विभक्तिः किं वचनम् ?

20 अष्टाध्यायी ग्रन्थस्य लेखकः कः ?

21 अष्टाध्यायी कस्य शास्त्रस्य प्रमुखः ग्रन्थः ?

22 उत्तमपुरुषः केन सूत्रेण नियम्यते ?

23 अवसान संज्ञा केन सूत्रेण विधीयते ?

24 व्याकरणशास्त्रे विभाषा शब्दस्य कोऽर्थः ?

25 "अनुर्यत्समया" सूत्रेऽस्मिन् समया शब्दस्य कोऽर्थः ?

26 "नदीभिश्च" इति सूत्रेण कः समासः विधीयते ?

27 "तत्पुरुषः" अस्य सूत्रस्याधिकारः कुत्र पर्यन्तं गच्छति ?

28 "दिक्संख्ये ......" इति सूत्रं पूरयत ?

29 संख्यापूर्वो कः समासः भवति ?

30 किन्नामोपमानम् ?
31 "सन्महत्परमोत्कृ ------ " इति सूत्रं पूरयत ?
32 खलत्यादिभिः सह कः समस्यते ?
33 काशिकामाश्रित्य "नञ्" सूत्रस्य वृत्तिं लिखत ?
34 "अन्यतरस्याम्" इति पदस्य कोऽर्थः ?
35 द्वन्द्वे द्यन्तानां प्रयोगः कुत्र कर्त्तव्यम् ?
36 काशिकामाश्रित्य "अल्पाच्तरं" सूत्रस्य वृत्तिं लिखत ?
37 अपवर्गे का विभक्तिः भवति ?
38 संप्रदाने का विभक्तिः भवति ?
39 नमः योगे का विभक्तिः भवति ?
40 अप्रधानेन सह का विभक्तिः विधीयते ?
41 "पादेन खञ्जः" केन सूत्रेणात्र तृतीया जाता ?
42 अपादाने का विभक्तिः भवति ?
43 विना योगे का विभक्तिः नियम्यते ?
44 नमः स्वस्तिस्वाहा ------ इति सूत्रं पूरयत ?
45 अधिकरणे का विभक्तिः भवति ?
46 प्रातिपदिकार्थ ------ इति सूत्रं पूरयत ?
47 शाश्वतिके विरोधे कः समासः विधीयते ?
48 विरोधे शाश्वतिके केन सूत्रेण समासः क्रियते ?
49 "अपथं नपुंसकं" सूत्रस्य काशिकाधारेण वृत्तिं लिखत ?
50 "आर्धधातुके" सूत्रस्याधिकारः कुत्र पर्यन्तं गच्छति ?
51 द्विगु-समासे किं वचनं भवति ?
52 नदीवाची-शब्दैः सह कः समासः विधीयते ?
53 शाश्वतिके विरोधे सति कः समासः भवति ?
54 शाश्वत-विरोधीनामेमुदाहरणं लिखत ?
55 अव्ययीभावे किं लिङ्गं भवति ?
56 अदो जग्धि ------ क्तिति" सूत्रं पूरयत ?
57 आर्धधातुके (२.४.३५.) सूत्रस्याधिकारः कुत्र पर्यन्तं गच्छति ?
58 "हनो वध लिङि" सूत्रस्य वृत्तिं लिखत ?
59 द्वितीयाटौस्स्वेनः अत्र का विभक्तिः किं वचनम् ?
60 "वेञो वयिः" उभयोः पदयोः का विभक्तिः ?
61 "लुङि च" वृत्तिं लिखत ?

62. "अन्यतरस्याम्" इति पदस्य कोऽर्थः?
63. अदादिगणे कः विकरणः (प्रत्ययः) भवति?
64 "यङोऽचि च" सूत्रवृत्तिं लिखत?
65 "जुहोत्यादिगणे" प्रत्ययस्य किं भवति?
66. लुट् लकारे प्रथमपुरुषस्य स्थाने के आदेशाः भवन्ति?

लघूत्तरीयाः प्रश्नाः –

66 "वृद्धिरादैच्" पदच्छेद – समास – सहितं लिखत?
67 मुखनासिकावचनोऽनुनासिकः काशिकानुसारेण वृत्तिं लिखत?
68 घु संज्ञकाः धातवः लिखत, सूत्रसोदाहरणसहितम्?
69 निष्ठा-संज्ञकौ कौ सूत्रोदाहरणसहितं विवेचयत?
70 केषां सर्वनाम संज्ञा भवति?
71 पूर्वपरा .... इति सूत्रं पूरयत?
72 अव्ययम् इति किम्?
73 किन्नाम संप्रसारणम्?
74 न पदान्तद्विर्वचन .... इति सूत्रं (पूरयत) पूर्णं लिखत?
75 "सार्वधातुकमपित्" इति सूत्रस्य काशिकानुसारेण वृत्तिं लिखत?
76 उपसर्जनसंज्ञा केन सूत्रेण भवति सवृत्तिं लिखत?
77 प्रथमचरमतया .... इति सूत्रं पूरयत?
78 अण्- प्रत्याहारे कस्य णकारस्य ग्रहणं भवति?
79 वृद्धसंज्ञा कस्य केन सूत्रेण भवति?
80 "मृडमृदगुध .... क्त्वा" काशिकानुसारेण वृत्तिं लिखत?
81. "हनः सिच्" सूत्रं - वृत्तिसहितं लिखत?
82 उदुपधाद्भा .... इति सूत्रं पूरयत?
83. "रलो व्युपधाद्धलादेः संश्च" काशिकामाधृत्य वृत्तिं लिखत?
84 "स्वरितात् संहितायामनुदात्तानाम्" सूत्रस्य वृत्तिं काशिकानुसारेण लिखत?
85 एकाल् प्रत्ययस्य का संज्ञा भवति?
86 कर्मधारय संज्ञा विधायकं सूत्रं लिखत?
87 प्रातिपदिकसंज्ञा विधायकं सूत्रं लिखत?
88. "प्रधानप्रत्ययार्थ .... इति सूत्रं पूरयत?
89 "तिष्यपुनर्वस्वो .... नित्यम्" इति पूर्णं सूत्रं लिखत?

90 "नपुंसकमनपुंस_______अन्यतरस्याम्" सूत्रं पूरयत?
91 धातुसंज्ञा निर्णायकं सूत्रं लिखत?
92. इत्संज्ञा विधायकं सूत्रं लिखत?
93 "हलन्त्यम्" इति सूत्रस्य काशिकामाधृत्य वृत्तिं लिखत?
94 "न विभक्तौ तुस्माः" सूत्रेऽस्मिन् का विभक्तिः कः समासश्च लिखत?
95 लशक्वतद्धिते सूत्रवृत्तिं लिखत?
96 इत्संज्ञायाः फलं लिखत?
97 आत्मनेपदं विधायकं सूत्रं सवृत्तिं लिखत?
98 "न गतिहिंसार्थेभ्यः" सूत्रं सवृत्तिं लिखत?
99 समो गम्यृच्छिप्रच्छि ___ ___ सूत्रं पूरयत?
100 "गन्धनावक्षेपण _________ योगेषु"कृञः" पूर्णं सूत्रं लिखत?
101 "अकर्मकाच्च" सूत्रस्य सूत्रवृत्तिं लिखत?
102 संयोननोत् ________ नियः काशिकामाधृत्य सूत्रं पूर्णं लिखत?
103 "अनुपसर्गाद्वा" सूत्रस्य वृत्तिं लिखत?
104 "संप्रतिभ्यामनाध्याने" सूत्रं किं वदति सवृत्तिं लिखत?
105 "भासनोपसंभाष्य ____________ णेषु "वदः" सूत्रं पूरयत?
106 "व्यक्तवाचां समुच्चारणे" सूत्रस्यास्य विभक्तिवचनं वृत्तिसहितं लिखत?
107 "समः प्रतिज्ञाने" सूत्रं वर्णयत?
108 सन्नन्ते ज्ञा श्रु स्मृ दृशेभ्यः किं पदं भवति?
109 "आम्प्रत्ययवत् कृञोऽनुप्रयोगस्य" सूत्रस्य काशिकामाधृत्य सूत्रवृत्तिं लिखत?
110 "णेरणौ यत्कर्म ___________ कर्तानाध्याने" सूत्रं पूरयत?
111. "प्रत्याङ्भ्यां श्रुवः" सूत्रस्यास्य विभक्तिः वचनम् समासश्च लिखत?
112. "न पादम्या ___________ वदवसः" सूत्रं पूरयत?
113 बुधयुध ___________ भ्यो णेः सूत्रं पूरयत?
114 "निगरणचलनार्थेभ्यश्च" वृत्तिं वर्णयत?
115 लुटि च क्लृपः सूत्रस्य वृत्तिं लिखत?
116 नदी- संज्ञा विधायकसूत्रं सवृत्तिं लिखत?
117. लघुसंज्ञा विधायकं सूत्रं सवृत्तिं लिखत?
118 गुरुसंज्ञा विधायकं सूत्रं सव्याख्या लिखत?
119 अंगसंज्ञा विधायकं सूत्रं वर्णयत्?
120 काशिकानुसारेण कारके प्रथमा का संज्ञा लिखिता?
121 जनिकर्तुः प्रकृतिः सूत्रस्य वृत्तिं लिखत?

122. श्लाघ, ह्नुङ्, स्था धातूनां ज्ञीप्स्यमानेऽर्थे का संज्ञा भवति?

123. "चतुष्पादो गर्भिण्या" काशिकामाधृत्य सूत्रवृत्तिं लिखत?

124. केषामुपसर्गसंज्ञा भवति ससूत्रं लिखत?

125 "अलम्" इति पदस्य कति अर्थाः काशिकायां लिखिताः?

126. सुशब्दस्य पूजार्थे का संज्ञा भवति?

127 नदीशब्दैः सह समस्त पदानां कः समासो भवति?

128 कालाः सूत्रस्य वृत्तिं लिखत?

129 भयेन सह समासे कः विभक्तिः भवति?

130 "नञ्" सूत्रं सवृत्तिं लिखत?

130 "अल्पाच्तरम्" इति सूत्रं सवृत्तिं लिखत?

दीर्घ-लघुत्तरीयाः प्रश्नाः-

131 "स्वमज्ञातिधनाख्यायाम्" इति सूत्रं काशिकामाधृत्य सोदाहरणं सविस्तृतं वर्णयत?

132 "अदर्शनं लोपः" सोदाहरणं सविस्तृतं व्याख्यायत?

133 तपर ग्रहणे कस्य ग्रहणं भवति ससूत्रं सोदाहरणं च वर्णयत?

134 "प्रथमानिर्दिष्टं समास उपसर्जनम्" इत्यस्य विस्तृतं वर्णनं कुरुत?

135 कष्टश्रितः। शङ्कुलाखण्डः। यूपदारु इति समस्तपदानां सिद्धिं कुरुत?

136 सरूपाणामेकशेष एकविभक्तौ इति सूत्रं सविस्तृतं वर्णयत?

137 "उपदेशेऽजनुनासिक इत्" इत्यस्मिन् सूत्रे उपदेशमिति किम् वर्णयत्, वृत्तिं च लिखत?

138 "स्वरितञितः कर्त्रभिप्राये क्रियाफले" सूत्रं सविस्तृतं वर्णयत?

139 "ह्रस्वः स्यसनोः" सूत्रस्य व्याख्यां कुरुत?

140 कुमारी, गौरी, लक्ष्मी, इत्यादीनां शब्दानां सिद्धिं कुरुत?

141 काशिकानुसारेण "यस्मात् प्रत्ययविधिस्तदादि प्रत्ययेऽङ्गम्" सविस्तृतं वर्णयत?

142 "चादयोऽसत्त्वे" सूत्रे वर्णिताः चादयः क्रमेण लिखत?

143 "समर्थः पदविधिः" अस्मिन् सूत्रे समर्थः पदस्य कोऽर्थः स्पष्टं कुरुत?

144 "पञ्चमी भयेन" सूत्रस्य वृत्तिं तथा च "वृकभयम्" "वृकभीतिः" इति समासपदयोः सिद्धिं कुरुत?

145 "अल्पाच्तर" सवृत्तिं सविस्तृतं वर्णयत?

146 "कडाराः कर्मधारये" सूत्रस्य वृत्तिं काशिकामनुसृत्य सविस्तृतं वर्णयत?

147 "कर्मणि द्वितीया" सूत्रस्य व्याख्यां कुरुत?
148 "सहयुक्तेऽप्रधाने" अस्य सूत्रस्य व्याख्यां कुरुत?
149 येषां नित्यं विरोधः तत्र कः समासः भवति सूत्रं सविस्तृतं सवृत्तिं – वर्णयत?
150 "परवल्लिङ्गं द्वन्द्वतत्पुरुषयोः" सूत्रस्य काशिकाधारेण व्याख्यां कुरुत?

अरविन्द

निर्माणकर्ता का नाम

अरविन्द कुमार शर्मा
उ. मा. शिक्षक
शा. सी. एम. राइज. उ. मा.
वि. बाड़ी, रायसेन, भोपाल म. प्र.

मो.नं. 7987368524